

25.05.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**25 Mayıs 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

25 Mayıs 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Jandarma Genel Komutanlığı Kıyafet Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sahil Güvenlik Komutanlığı Personelinin Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği
- Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi’nin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (g) Bendi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Usul ve Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 15/3/2022 Tarihli ve 2018/5075 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 31/3/2022 Tarihli ve 2019/10405 Başvuru Numaralı Kararı

DANIŞTAY KARARI

- Danıştay Onüçüncü Dairesine Ait Karar

Kurban fiyatları belli oldu! Büyükbaş hayvanlar cep yakıyor

Samsun Kırmızı Et Üreticileri Birliği Başkanı Erdal Doğan, Samsun'da küçükbaş kurbanlığın fiyatının 2,5-4 bin TL, büyükbaş kurbanlık fiyatının ise 20-25 bin TL arasında olduğunu söyledi.

Kurban Bayramı tüm İslam alemi tarafından 9 Temmuz Cumartesi günü kutlanacak. Kurban Bayramı'na kısa bir süre kala ibadetlerini gerçekleştirmek isteyen vatandaşlar yavaş yavaş kurbanlık arayışlarına başladı. Bazı vatandaşlar şimdiden kurbanlıklarını alıp besiyeye çekerken, Başkan Erdal Doğan Samsun'daki kurbanlık fiyatları hakkında bilgi verdi.

BÜYÜKBAŞ CEP YAKIYOR

Fiyatlar hakkında bilgi veren Erdal Doğan, "Samsun ve çevre illerinde bu sene de kurbanlık hayvan sıkıntısı yaşanmıyor. Bölgemizde tarım ve hayvancılık oldukça yaygın. Fiyatlarda enflasyon ve maliyetler nedeniyle birtakım artış oldu. Geçen yıl Samsun'da büyükbaş canlı hayvanın kilo fiyatı 35 TL'den satılıyordu. Bu sene ise 60 TL civarında satılıyor. Küçükbaş kurbanlık ise geçen yıl 800-1500 TL arasında değişiyordu. Bu sene küçükbaş kurbanlık fiyatı ise 2,5 ile 4 bin TL arasında değişiyor. Geçen yıl ortalama bir büyükbaş kurbanlığın fiyatı 15 bin TL'ye alabiliyordu. Bu sene ise ortalama büyükbaş kurbanlık fiyatları 20-25 bin TL arasında değişiyor. Canlı 600 kiloluk bir tosunun fiyatı ise 40 bin TL'yi buluyor" dedi.

DAMIZLIK HAYVANLARI KESMEYELİM

Et tedarikinde sıkıntı yaşanmaması ve hayvan sayısının azalmaması için doğurganlık özelliği kaybolmamış dişi sığırların kesilmemesi gerektiğine de vurgu yapan Doğan, “Damızlık vasfı taşıyan ve doğurganlık özelliği olan dişi hayvanların kesilmemesine özen gösterilmesi gerekiyor. Bu hayvanlara milli servet gözüyle bakmamız gerekiyor. Erkek kurbanlıklarda ise yaşını tamamlamamış hayvanları kesmesinler. Kurbanlık vasfını taşımayan hayvanların kesilmemesi gerekiyor. Alıcı ve satıcılara tavsiyemiz; damızlık vasfını yitirmemiş hayvanların satışının ülke hayvancılığı ve et tedariki açısından olumsuz etkileri olduğunu unutmamalarıdır” diye konuştu.

Öte yandan Samsun’da 25 bin büyükbaş, 20 bin civarında da küçükbaş kurbanlığın bulunduğu belirtildi.

"Buğday fiyatı piyasa şartları oluştuktan sonra açıklansın"

Hasadın başlamasına sayılı günler kala üreticinin gözü kulağı TMO'nun alım fiyatında. TUSAF Başkanı Haluk Tezcan, çiftçinin önceki yıl olduğu gibi mağdur olmaması için TMO'nun piyasa şartlarına göre fiyat açıklamasını istedi. Tezcan, haziran ve temmuz aylarında fiyatının açıklanmasının doğru olacağını söyledi.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Yeni hasat sezonunun başlamasıyla beraber Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından açıklanması beklenen buğday taban fiyatı piyasada merakla bekleniyor. Buğday fiyatına yönelik üreticilerden fiyat beklentileri de geliyor. Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) Başkanı Haluk Tezcan, TMO alım fiyatını serbest piyasa şartları oluştuktan sonra açıklamasının daha doğru olacağını kaydetti. "Buğday taban fiyatı doğru bir şekilde belirlenmeli" diyen Tezcan, "Geçen yıl açıklandığında ilk dönemde çok iyi bir fiyattı ama aradan 15 gün geçti ve dünyada değişen dengeler sonucunda fiyat düşük kaldı. Onun için buğday fiyatının belirlenirken daha temkinli hareket etmek ve gerekirse haziran sonu ya da temmuz ayında açıklamakta daha fayda olacağını düşünüyorum. Çünkü piyasa zaten şu anda fiyatlar düşük seyretmiyor" diye konuştu.

"Çiftçiler mağdur edilmemeli"

Buğday fiyatında piyasa şartlarına göre devletin pozisyon almasının daha doğru olacağını söyleyen Haluk Tezcan, çünkü geçen yıl olduğu gibi taban fiyatların açıklanıp, dünya fiyatları veya dövizdeki bir artışta çiftçilerimizin mağdur olmaması

gerektiğini ifade etti. Çiftçinin cebine ne kadar çok para girerse kendilerinin de o kadar mutlu olacaklarını aktaran Tezcan, “Dolayısıyla burada taban fiyatını belirlerken doğru bir şekilde belirlenmeli. Bugün çiftçinin istemiş olduğu fiyata yakın piyasa alıyor. Buğdayın yurt dışından ithal etmesi de 5 lira 70 kuruşa denk geliyor. Bu da döviz yükseldikçe değişiyor” diye konuştu.

Önümüzdeki dönemde buğday fiyatlarında yükseliş beklemediğini dile getiren Tezcan, tam tersine bir nebze daha gerileme beklediğini aktararak “Fiyat artışları söylemlerin aksi olacağını düşünüyorum. Buğday fiyatları taban rakamlarına geldi gibi duruyor. Uluslararası pazarda 6 lira sanki sınır gibi ve üzerini sanki test etmeyecek gibi duruyor. Diğer yandan Rusya’nın ve Ukrayna’nın buğday satmaya ihtiyacı var. Üretmiş oldukları buğdayı depolayacak alanları da mevcut değil. Türkiye onlar için bir şans ve biz de onlar için bir şansız. Bu şans da şu ana kadar cumhurbaşkanımız da çok iyi yönetiyor. Bu şans biz de ülke ve sektör olarak değerlendirip çok daha uygun şartlarla hem dünya mutfaklarına hem ülke mutfağına ulaşabileceğimizi düşünüyorum” ifadelerini kullandı.

En çok ekim alanı kaybı buğdayda yaşandı

Ekim alanı olarak en çok kaybın buğdayda yaşandığına dikkat çeken Tezcan, “Bu yıl arpa, mercimek ve nohutta karşı büyük alan kaybetti. Türkiye’de bu sene arpa üretiminde rekor, mercimek ve nohutta da bir atış bekleniyor. Çiftçi haklı olarak en çok kârlılığı elde eden ürünü tercih ediyor. Bu süreç buğdayın biraz daha devlet tarafında stratejik ürün olmasından dolayı hem fiyat hem destekleme anlamında desteklenirse çiftçimiz ekeceği birçok ürünü tercihi yerine tekrar buğday ekimini artırma yönünde eğilimde olabilir” şeklinde konuştu.

"Yüzde 33'lük dilimde bir fiyat düzenlemesi doğru olacak"

Devletin 2021- 2022 döneminde kendileriyle beraber tüketiciyi de korumaya yönelik adımlar attığına dikkat çeken TUSAF Başkanı Haluk Tezcan, çok düşük fiyatla un sektörüne buğday tedarik ettiğini ve halkın temel gıda maddesi olan ekmeği tüketmesi noktasında büyük bir özveride bulunduğunu vurguladı. Tezcan, “Biz de sektör temsilcileri olarak temel gıda maddesi olan ekmeğe ulaşılması konusunda halkımızın yanında olduk. Fiyat konusunda sonuna kadar destekledik. Fakat un maliyeti ekmek fiyatının içinde yüzde 30 ile 33 arasında paya sahip. Una gelecek zammın yüzde 33'lük kısmında ne kadar girdisi varsa o kadarlık kısmında etkili olacak. Fakat unun hammaddesi buğday fiyatlarının artmadığı zaman bu sefer de üretimi kaybediyoruz. Bundan dolayı da yüzde 33'lük dilimde kalmak kaydıyla bir fiyat düzenlemesinin doğru olacağını düşünüyorum. Çünkü artık Merkez Bankası’nın zarar uğratmak gereksinimi yok. Bu konuda en iyi fiyatı belirleyip çiftçiyi de koruyacak geçiş sürecini tamamlamak gerekiyor. Devlet, gereksinim duyarsa yine desteğini devam ettirecektir” dedi.

Zarar embriyodan başladı

Bekir Pakdemirli, kendisinin gönderdiği müfettişlerin raporunu sümen altı ederek kurumu zarara uğrattıkları tespit edilen dönemin TİGEM Yönetim Kurulu üyelerinin yargılanmasına izin vermedi.

Sadettin İnan

Eski Tarım Bakanlarından Faruk Çelik döneminde, ülke hayvancılığında büyük devrim olarak başlatılan embriyo transferi projesinde büyük hayal kırıklığı. Milyonlarca lira harcanarak başlatılan proje Bekir Pakdemirli'nin Bakanlığı döneminde 'istenilen sonuç alınamadı' diyerek rafa kaldırılırken, Vahit Kirişçi'nin Bakanlığı döneminde de kamunun uğradığı milyonlarca lira zararın yöneticilerden tahsil edilmeyerek üstü örtülmeye çalışıldığı ortaya çıktı. Ülke hayvancılığında yeni bir umut olarak sunulmasına rağmen, projenin neden akamete uğradığına dair kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmazken, milyonlarca lira zarar ise sorumlulardan tahsil edilmeyerek üzerinin örtülmeye çalışılması dikkat çekiyor.

HAYVANCILIKTA "BÜYÜK DEVRİM" OLARAK LANSE EDİLMİŞTİ

Bilindiği üzere Faruk Çelik'in Bakanlığı döneminde TİGEM'de başlatılan embriyo transferi ile ülke hayvancılığında verim artırılarak vasıflı hayvan sayısının artırılması amaçlanmıştı. Dünyada bazı ülkelerde uygulanan bu sistem Türkiye'de de ilk kez hayata geçirilirken, proje kapsamında seçilmiş üstün vasıflı hayvanlardan elde edilecek embriyolar, üreme açısından sıkıntısı bulunmayan verimi düşük hayvanlara nakledilerek, ülkedeki elit hayvan sayısının hızla artırılması planlanmıştı.

PAKDEMİRLİ DÖNEMİNDE APAR TOPAR SON VERİLEREK 15 BİN HAYVAN KESİME GÖNDERİLDİ

Proje kapsamında yurt dışından 15 bin hayvan ithal edilirken, milyonlarca lira harcanan proje kısa sürede sekteye uğradı. Ülke hayvancılığı için büyük bir umut olarak açıklanan ve bu konuda ciddi bir tanıtımı dahi yapılan proje, kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmadan Bekir Pakdemirli'nin Bakanlığı döneminde apar topar iptal edilerek, sonlandırıldı. Proje kapsamında ithal edilen 15 bin hayvan ise kesime gönderildi.

BAKANLIK MÜFETTİŞLERİ PROJEDE AĞIR HATA BULDU

Bekir Pakdemirli döneminde embriyo transferi projesindeki sorunların tespiti ile ilgili Bakanlık müfettişleri görevlendirilirken, Bakanlık müfettişleri yaptıkları kapsamlı incelemede dönemin TİGEM yöneticilerini kasti kusurlu bularak, kurumun 30 milyon lira zarara uğratıldığını tespit etti. Hayvancılıkta Almanya, Fransa ve Hollanda gibi ülkelerde uygulanan modern biyoteknolojik yöntemlerin başında gelen embriyo transferi projesinin Türkiye'deki uygulamasında sağlıklı uygulanabilir bir projenin ortaya konmadığı, bütçesinin ve ödeneğinin bulunmadığı gibi hiçbir deneme yapılmadan 15 bin hayvan ile projeye başlanmasını, projenin akamete uğramasında en önemli unsur olarak tespit etti. Bakanlık müfettişleri, 30 milyon lira kamu zararının sorumlulardan tazmin edilmesi talep edildi.

DEVREYE SİYASİ BÜYÜKLER GİRDİ RAPOR YUMUŞATILMAYA ÇALIŞILDI

Bakanlık müfettişlerinin 30 milyon lira zarar tespit ettiği ve dönemin TİGEM yönetim kurulunu kusurlu bulduğu ağır rapor üzerine devreye 'siyasi büyüklerin' girerek, Bakanlık Teftiş Başkanlığı tarafından raporun yumuşatılmaya çalışıldığı ve kurumun uğradığı zarara karşı bir işlem yapılmayarak son karar TİGEM yönetim kuruluna bırakıldı.

MÜFETTİŞ RAPORLARININ ÜZERİNDEN 2 YIL GEÇTİ

Bakanlık müfettişlerinin raporunun üzerinden 2 yıl geçerken, TİGEM Yönetim Kurulu, akamete uğratılan ve kurumun milyonlarca lira zarara uğratılmasına neden olan embriyo transferi projesinde 'hizmet kusuru mu, yoksa kişisel kusur mu' var buna karar vermesi bekleniyor. TİGEM Yönetim Kurulu, Bakanlık müfettişlerinin aksine olayda kişisel kusur değil de hizmet kusuru olarak görürse embriyo transferindeki suiistimallerin üstü tamamen kapatılarak, dönemin TİGEM yönetim kurulu üyeleri de aklanmış olacak.

PAKDEMİRLİ, KAMUYU ZARARA UĞRATANLARIN YARGILANMALARINA İZİN VERMEDİ

Bekir Pakdemirli, kurumu milyonlarca lira zarara uğratan embriyo transferi projesindeki suiistimallerin incelenmesi için müfettişleri görevlendirirken, müfettişlerin belirlediği suçlara karşı dönemin TİGEM yönetim kurulu üyelerinin yargılanmasına izin vermedi. Pakdemirli'nin müfettişleri görevlendirdiği halde müfettişlerin kurumu zarara uğratmak konusunda ciddi tespitler yapmasına rağmen, dönemin TİGEM Yönetim Kurulu üyelerinin yargılanmamasına izin vermemesi manidar bulunmuştu.

SAYIŞTAY DA KAMU ZARARININ YETKİLİLERDEN TANZİM EDİLMESİNİ İSTEDİ

Diğer yandan Sayıştay denetçileri de akamete uğratılan embriyo transferi projesinde dönemin TİGEM yönetim kurulu üyelerini kusurlu bulurken, kamu zararının ise 43 milyon lira olarak tespit etti. Sayıştay denetçileri, kurumu bilerek zarara uğratılmasından dolayı söz konusu 43 milyon liranın sorumlularından tazmin edilmesini talep etti.

43 MİLYON LİRA ZARARLA İLGİLİ KONU MAHKEMEYE GÖNDERİLMEDİ

Gelinen noktada embriyo transferi projesinde Bakanlık müfettişlerine göre 30 milyon lira, Sayıştay denetçilerine göre 43 milyon lira olarak tespit edilen zararda dönemin TİGEM yönetim kurulu üyeleri birinci derecede kusurlu bulunmasına rağmen Bekir Pakdemirli'nin yargılanmalarına izin vermemesinden dolayı adli yönden konu kapatılırken, zararın tazmini konusunda da top TİGEM Yönetim Kuruluna bırakılarak kapatılmaya çalışılıyor.

DÖNEMİN YÖNETİM KURULU HUKUKEN DE AKLANMAYA ÇALIŞILIYOR

Mevcut durumda kamu zararında kişisel kusur mu yoksa hizmet kusuru mu olduğuna hukuken mahkemelerin karar vermesi gerektiği belirtiliyor. Ancak konunun mahkemeye sevk edilmeyerek TİGEM Yönetim Kurulu'nun alacağı kararla Mehmet Taşan dönemindeki yönetim kurulu üyelerinin hukuken de aklanmaya çalışılacağı ifade ediliyor.

Sanayinin lideri İstanbul

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Varank, TOBB Sanayinin Liderleri Programı Tanıtım Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, İstanbul'un 1809 üründe sahip olduğu üretim kapasitesiyle birinci olduğunu açıkladı. İstanbul'u 1028 ürünle İzmir, 772 ürünle de Kocaeli takip ediyor.

Varank, "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Sanayi Veritabanı verileri esas alınarak yapılan "Sanayinin Liderleri" çalışmasında, 90 binden fazla üreticinin 4 bin farklı ürününe dair üretim kapasiteleri incelendi. 2020 ve 2021 verileri kıyaslanarak üretim kapasitesi artan ürünler ve sektörler belirlendi" dedi. Bakan Varank, TOBB İkiz Kuleler'de gerçekleştirilen Sanayinin Liderleri Programı Tanıtım Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, Türkiye'de son 20 yıllık dönemde, sanayi ve teknolojiye büyük ilerleme kaydedildiğini vurguladı.

Tekstil, Deri, Kimya, Bilgisayar'da İstanbul ilk sırada

Varank, bugün sonuçlarının paylaşıldığı Sanayinin Liderleri çalışmasına yönelik şu bilgileri paylaştı: "TOBB Sanayi Veritabanı verileri esas alınarak yapılan bu çalışmada, 90 binden fazla üreticinin 4 bin farklı ürününe dair üretim kapasiteleri incelendi. 2020 ve 2021 verileri kıyaslanarak üretim kapasitesi artan ürünler ve sektörler belirlendi. Devamında da illerin üretim kapasiteleri tespit edilip karşılaştırıldı. İmalat sanayimizin tüm alt sektörlerinde çok büyük üretim kapasitesi artışları olduğunu tablolardan görmüş olduk. Hepimizi heyecanlandıran bu tablo, sanayimizin 2021 yılında üretim ve ihracatta kırdığı rekorların da bir teyidi konumunda."

İllerin üretim performansına ilişkin verilerden bahseden Varank, şunları kaydetti: "İstanbul, 1809 ürünün her birinde sahip olduğu üretim kapasitesiyle ilk 3 şehirden biri olmuş. Mega kentin tekstil, hazır giyim, deri, kimya, plastik, bilgisayar başta olmak

üzere birçok sektörde birinci olduğunu görüyoruz. İstanbul'u 1028 ürünle İzmir, 772 ürünle de Kocaeli takip ediyor. Devamında ise Ankara, Bursa, Konya diye giden bir sıralama ortaya çıkmış. İzmir'in gıda, tütün ve rafine edilmiş petrol sektörlerinde, Kocaeli'nin ise ana metal sanayi ve motorlu kara taşıtlarının imalatında birinci sırada yer aldığını görüyoruz.”

“Avrupa’nın ana tedarikçileri arasındayız

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu da, Türkiye’nin özellikle son 20 yılda sanayide yakaladığı ivme ve ulaştığı seviyenin ortada olduğunu ifade ederek, pek çok sektörde dünya ve Avrupa ölçeğinde ilk sırada yer aldığını ve Avrupa’nın ana tedarikçileri arasında olduğunu kaydetti. Bu yıl üretim ve ihracatta başarılı bir performans sergilemeye devam edildiğine dikkati çeken Hisarcıklioğlu, amaçlarının yakalanan ivmeyi sürdürmek olduğunu söyledi. Hisarcıklioğlu, yatırımcılara yol göstermek, ellerindeki kaynakları en verimli şekilde kullanmalarına destek vermek istediklerini belirterek şunları kaydetti: “İşte bu amaçla Sanayinin Liderleri Programını başlattık. Bu program, sanayi kapasite raporları verileri baz alınarak hazırlandı. Sanayi kapasite raporlarımızla sanayicilerimizin makine parklarını, istihdam bilgilerini, üretim ve tüketimlerini kayıt altına alıyoruz.”

Bu bilgilere göre, sanayi tesislerinin üretim kapasitelerinin, her il bazında hesaplandığının bilgisini veren Hisarcıklioğlu, bu verilere “sanayi.tobb.org.tr” adresinden ulaşabileceğini söyledi.

Hisarcıklioğlu, sanayi veri tabanının ve Sanayinin Liderleri Programı’nın yeni yatırım kararlarının doğru alınmasına ışık tutacağını vurgulayarak şöyle devam etti:

“Yatırımcılarımızın da buradaki bilgileri, önemli bir referans kaynak olarak kullanmalarını, böylece hem kendileri hem de ülkemiz için daha faydalı sonuçlar verecek yatırım kararları almalarını bekliyoruz. Sanayinin Liderleri Programı’nın bir önemli özelliği de coğrafi bazda illerimizin, kendi durumlarını görmelerini sağlamasıdır. Hangi sektörde öne çıktıklarını ve hangi sektörde kümelenme oluşmasını sağladıklarını bulacaklar. Buna göre de hangi sektörlerde yatırım çekme anlamında daha avantajlı olduklarını ortaya çıkaracaklar.”

Geçen yıl 2020’ye göre, 4 bin üründen 2 bin 463’ünde, yani yüzde 62’sinde üretim kapasitesinin arttığını aktaran Hisarcıklioğlu, “Üretim kapasitesi artan ürün sayısı en çok olan sektörler, Nace 28, makine ve ekipman imalatı sektörü, Nace 20, kimyasal ürünlerin imalatı sektörü, Nace 10 gıda ürünleri imalatı sektörü oldu.” diye konuştu.

Türkiye kahramanını arıyor

SANAYİ ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Türk Uzay Yolcusu ve Bilim Misyonu Projesi’nin Milli Uzay Programı’nın önemli bir aşamasını oluşturduğunu belirterek, “Cumhurbaşkanı’mız projeyi duyurduktan şu ana kadar sayfayı (www.uzaya.gov.tr) 2,7 milyon kişi ziyaret etti. 27 bin kişi de kayıt sayfasına giriş yaptı. Şu anda bütün şartları sağlayan ve başvurusunu tamamlayan kişi sayısı da 150.” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türk uzay yolcusu ve bilim misyonu projesini resmi olarak başlattığına işaret eden Varank, şöyle konuştu: "Projeyle, seçilecek bir Türk vatandaşını 2023'te bilimsel faaliyetler yürütmek üzere 10 günlüğüne uluslararası uzay istasyonuna göndereceğiz. Göndereceğimiz kişi kendisinin ya da Türkiye'deki diğer bilim insanlarının bilimsel test ve deneylerini istasyondaki yer çekimsiz uzay ortamında gerçekleştirecek. Bu prestijli misyon sayesinde Türkiye, uzaya vatandaşını gönderen nadir ülkeler arasında yer alacak." Varank, seçilecek bilim elçisinin Türkiye'nin gelecekteki milli kahramanlarından biri olacağını düşündüğünü belirterek, "Bayrağımızı uzayda gururla taşıyacak bu kişi, gelecek nesiller için bir rol model olacak ve onların uzay çalışmalarına ilgi göstermesinin önünü açacak" diye konuştu.

Milli Uzay Programı genelgesi yayımlandı

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan'ın kabine toplantısı sonrası 2023 yılında uzaya bir Türk'ün gönderileceğini açıklamasının ardından, Milli Uzay Programı ile ilgili Cumhurbaşkanlığı Genelgesi de Resmi Gazete'de yayımlandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan imzasıyla yayımlanan genelgede, uzaya erişim, küresel uzay pazarından giderek daha fazla pay alınması, uzay stratejisinin verimli, sürdürülebilir şekilde gerçekleştirilmesinin Türkiye için büyük önem arz ettiği bildirildi. Türkiye Uzay Ajansı Başkanlığı'nın dünyadaki gelişmeleri dikkate alarak Milli Uzay Strateji Belgesi hazırladığı dile getirilen genelgede, 2022-2030 yıllarını içeren belge kapsamında yürütülecek. Bu belge, Türkiye Uzay Ajansı internet sitesinde yayımlanacak.

Yoksulluk sınırı 20 bin liraya dayandı

Birleşik Kamu İş Konfederasyonu Araştırma Merkezi (KAMU-AR) mayıs ayına ilişkin "Açlık Yoksulluk Araştırması"nı yayımladı. Buna göre Mayıs 2022'de 4 kişilik bir ailenin dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi için gereken gıda harcaması miktarı (açlık sınırı) 6 bin 465 liraya yükseldi. KAMU-AR'ın araştırmasına göre gıda dışı harcama için yapılması gereken harcama tutarı ise mayısta 12 bin 941 liraya yükselirken, yoksulluk sınırı da 930 lira daha artarak 19 bin 404 lira çıktı. Yoksulluk sınırı ise 19 bin 406 liraya yükseldi.

Araştırmada Ankara'da en fazla alışveriş yapılan marketlerden derlenen fiyatlara göre sağlıklı beslenebilmek için et, balık ve yumurtaya aylık olarak harcanması gereken tutar bir önceki aya göre 183 lira, son bir yılda ise 821 lira artarak 1.745 liraya kadar yükseldi.

Kuru bakliyat için yapılması gereken harcama önceki aya göre 2 lira arttı, geçen yılın aynı ayına göre ise 76 liralık artışla 161 lira oldu.

SÜT ÜRÜNLERİ İÇİN BİN 576 LİRA GEREKİYOR

Süt, yoğurt ve peynir için yapılması gereken harcama mayısta bir önceki aya göre 119 lira artarak 1576 liraya yükseldi. Son bir yıllık dönemde ise 667 liralık artış oldu. Araştırmaya göre meyve için harcanması gereken para ise mayısta 42 lira, geçen yılın aynı ayına göre ise 148 lira artarak 539 lira oldu.

Sebze harcamasının parasal tutarı da mayısta önceki aya göre 196 lira azaldı, geçen yılın aynı ayına göre ise 515 lira artarak 883 lira oldu.

Araştırmaya göre mayısta, 37 lira artarak 618 liraya yükselen ekmek, un ve makarna gibi ürünler için yapılması gereken harcama son bir ayda 330 lira arttı. Pirinç ve bulgur harcamaları mayısta değişmedi ancak son bir yılda ise 96 lira artarak 243 liraya yükseldi. Yağ için yapılması gereken harcama ise mayısta 7 lira daha artarak 211 liraya çıktı.

Şeker, bal, pekmez, reçel gibi gıda maddelerine yapılması gereken harcama da mayısta 82 lira artarak 402 lira oldu. Aynı ailenin zeytin için yapması gereken harcama ise 19 lira artarak 137 liraya yükseldi.

KİRA HARCAMALARI 2 BİN 831 LİRAYA YÜKSELDİ

Mayısta dört kişilik bir ailenin gıda dışındaki gereksinimlerini “yoksunluk hissi duymadan” karşılayabilmesi için gereken harcama tutarı da mayısta 637 liralık artışla 12 bin 941 liraya yükseldi.

Araştırmaya göre mayısta giyim ve ayakkabı için yapılması gereken harcama 834 lira oldu. Barınma (kira dâhil) harcamaları 2 bin 831 liraya yükseldi. Ev eşyası harcamaları bin 729 lira, sağlık harcamaları 537 lira oldu.

Ulaştırma harcamaları 3.578 liraya kadar çıktı, haberleşme harcamaları 607 lira, eğlence ve kültür harcamaları 486 lira oldu. Eğitim harcamaları 334 liraya yükselirken, tatil harcamaları 1162 lira, diğer mal ve hizmetlerle ilgili harcamalar 843 lira olarak hesaplandı.

Gıda dışı harcamalarda, bu yılın ilk beş aylık döneminde 3 bin 955 lira, son bir yıllık dönemde 5 bin 88 liralık artış yaşandı.

4 kişilik bir ailenin insan onuruna yaraşır bir şekilde yoksunluk hissi çekmeden yaşayabilmesi için yapması gereken gıda ile gıda dışı harcamaların toplam tutarını gösteren yoksulluk sınırı (içki ve sigara harcamaları hariç) ise mayısta 930 lira artarak 19 bin 404 liraya yükseldi.

Yoksulluk sınırında bu yılın ilk beş aylık döneminde 5 bin 892 lira, son bir yılda ise toplam 8 bin 119 liralık artış oldu.

Yılbaşıından bu yana icra dosya sayısı 1 milyon arttı

Borç ödemelerindeki sıkıntı, icra ifl as istatistiklerine de yansıdı. İcra dosyalarının sayısı 24 Mayıs itibariyle 23,5 milyona yükseldi.

Hüseyin GÖKÇE

Pandemi döneminin getirdiği ekonomik sıkıntılara, kur krizinin de eklenmesiyle gerek ticari ilişkiler kaynaklı gerekse bireysel borçların ödeme güçlüğüne tahribata yol açtı. Borç ödemelerinde yaşanan sıkıntı, icra ifl as istatistiklerine de yansıdı. Mahkemelerdeki icra dosyası sayısı 24 Mayıs 2022 itibarıyla önceki 2021 yılı sonuna göre 926 bin artarak 23 milyon 497 bine yükseldi. E. Gelir İdaresi Strateji Başkanı Nazmi Kayağdı, krizin KOBİ'leri olumsuz etkilediğinin altını çizerek, zombi durumundaki şirketlerin reel ekonomiyi ve finans kesimini olumsuz etkilememesi için hassas olmak gerektiğini söyledi. Güncel Grup Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Sezer ise finansal yeniden yapılandırma (FYY) sürecinden daha fazla kişinin yararlanabilmesi gerektiğini aktardı.

DÜNYA'nın Adalet Bakanlığı verilerinden yaptığı derlemelere göre pandemi kısıtlamalarının yaşandığı ve icra işlemlerine sınırlama getirilen dönemler dışında mahkemelerdeki icra dosyalarında ciddi artışlar yaşandı. 2017 yılı sonunda 15 milyon 846 bin olan icra dosyası sayısı, 2018 sonunda 2 milyon 834 bin adet artarak 18 milyon 680 bine çıktı. 2019 sonunda 20 milyon 312 bine yükselen icra dosyası sayısı 2020 yılı sonuna gelindiğinde 22 milyon 196 bine çıktı.

Cumhurbaşkanı kararı ile icra işlemleri durdurulmuştu

2020 yılı Mart ayında yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile COVID-19 salgını hastalığının yayılmasını önlemek amacıyla alınan tedbirler kapsamında nafaka alacaklarına yönelik olanlar dışında tüm icra ifl as takipleri durdurulmuştu. Daha sonra bir süre daha uzatılan yasaklar, normalleşme süreciyle birlikte kaldırılmıştı. İcra yasağının kaldırılmasıyla birlikte mahkemelerdeki icra dosyası sayısı da yeniden tırmanışa geçti. 2021 sonunda 22 milyon 571 bine çıkan icra dosyası sayısı 24 Mayıs 2022 itibarıyla, yani yılbaşından bugüne yaklaşık 1 milyon artarak 23 milyon 497 bin 126'ya ulaştı.

“Zombi şirketler reel sektördeki tedarikçileri olumsuz etkileyebilir”

İcra dosyalarındaki artışlara yönelik uzmanlardan da çeşitli öneri ve yorumlar geldi. E. Gelir İdaresi Strateji Başkanı Nazmi Kayağdı, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de COVID-19 salgının en çok etkilediği kesimlerin başında KOBİ’lerin yer aldığını söyledi. Hem kısıtlı sermaye yapıları, hem azalan satışlar hem de krediye ulaşmada yaşanan zorlukların işletmeleri olumsuz yönde etkilediğinin altını çizen Kayağdı, “Öte yandan salgın döneminde ülkemizde uygulanan doğrudan gelir desteklerinin sınırlı olması da işletmeleri etkiledi” dedi.

Geçtiğimiz yılın son çeyreğinde kurda ve enflasyonda yaşanan yükselişlerin de nakit dengesi ve işletme sermayesi açısından bazı KOBİ’leri olumsuz etkilediğini vurgulayan Kayağdı, “Bu aşamada mümkün olduğu kadar zararın yaygınlaşmaması ve zombi durumundaki şirketlerin reel ekonomiyi ve finans kesimini olumsuz yönde etkilememesi için hassas olmak gerekiyor” uyarısında bulundu.

Zombi şirketleri, “Görünüşte canlı olsalar da finansal olarak hayatiyetlerini kaybeden şirketler” olarak tanımlayan Kayağdı, bunlar “Düşük performans gösteren, almış olduğu kredileri veya borçları döndürebilme imkanı kalmayan, kendileri battığında hem finansal kesime de hem de reel kesime zarar veren şirketlerdir” diye konuştu.

Konkordato imkanını haksız yere kullanma yoluna başvurarak, reel kesimdeki tedarikçileri zor durumda bırakma olasılığı olan zombi şirketlere de rastlanabildiğini vurgulayan Kayağdı, “Birinci grup zombi şirketlerin oluşmaması için kredi verenlerce ve düzenleyici kurumlarca etkin bir finansal yönetimin takip edilmesi önem arz ediyor. Proaktif davranılması, şirketlerin zombi haline gelmeden önce gereken önlemlerin alınması gerekiyor. İkinci grup zombi şirketlerin alacaklılara zarar vermesini önlemek için de Asliye Ticaret Mahkemeleri’ne önemli görev düşüyor” değerlendirmesinde bulundu.

İcra dairelerindeki icra ve iflas dosya sayıları

Tarih	Adet
24 Mayıs 2022	23.497.126
31 Aralık 2021	22.571.596
31 Aralık 2020	22.196.090
31 Aralık 2019	20.312.857
31 Aralık 2018	18.680.387
31 Aralık 2017	15.846.408

Kaynak: Adalet Bakanlığı

"Finansal yeniden yapılandırma bilinirliği artırılmalı"

Ekonominin iyi gitmediğinin göstergelerinden birisinin de icra dosyalarındaki artış olduğunu belirten Güncel Grup Yönetim Kurulu Başkanı YMM Yılmaz Sezer, koşullar düzelmediği sürece artışın önlenmesinin mümkün olmadığını bildirdi. Yılın özellikle ikinci yarısında kur baskısı kaynaklı sıkıntıların yaşanabileceğini dile getiren Yılmaz Sezer, finansal kaynak yaratmanın soruna engel olabileceğini belirterek, buna örnek olarak da Finansal Yeniden Yapılandırma uygulamasını gösterdi. Finansal Yeniden Yapılandırma müessesesinin 2023 yılı Temmuz ayına kadar uygulanacağına değinen Sezer, "Sürelili olarak getirilen bu imkandan faydalanarak işletmelerin veya şahısların iflas etmeden önce müracaat edecekleri bir müessese olarak, iflas etmelerine engel olabilir" diye konuştu. Yılmaz Sezer, FYY sürecinin bilinirliğinin artırılarak, ihtiyaç sahiplerinin konu hakkında daha fazla bilgilendirilmesinin sağlanabileceğini ifade etti.

Eşitsizlik Ligi'nde Türkiye en dibe düştü

Türkiye gelir eşitsizliğinin en derinleştiği ülkelerden biri olarak öne çıkıyor. Dünya eşitsizlik liginde Türkiye bırakın Avrupa'yı, Ortadoğu'da bile dibe savrulmuş durumda.

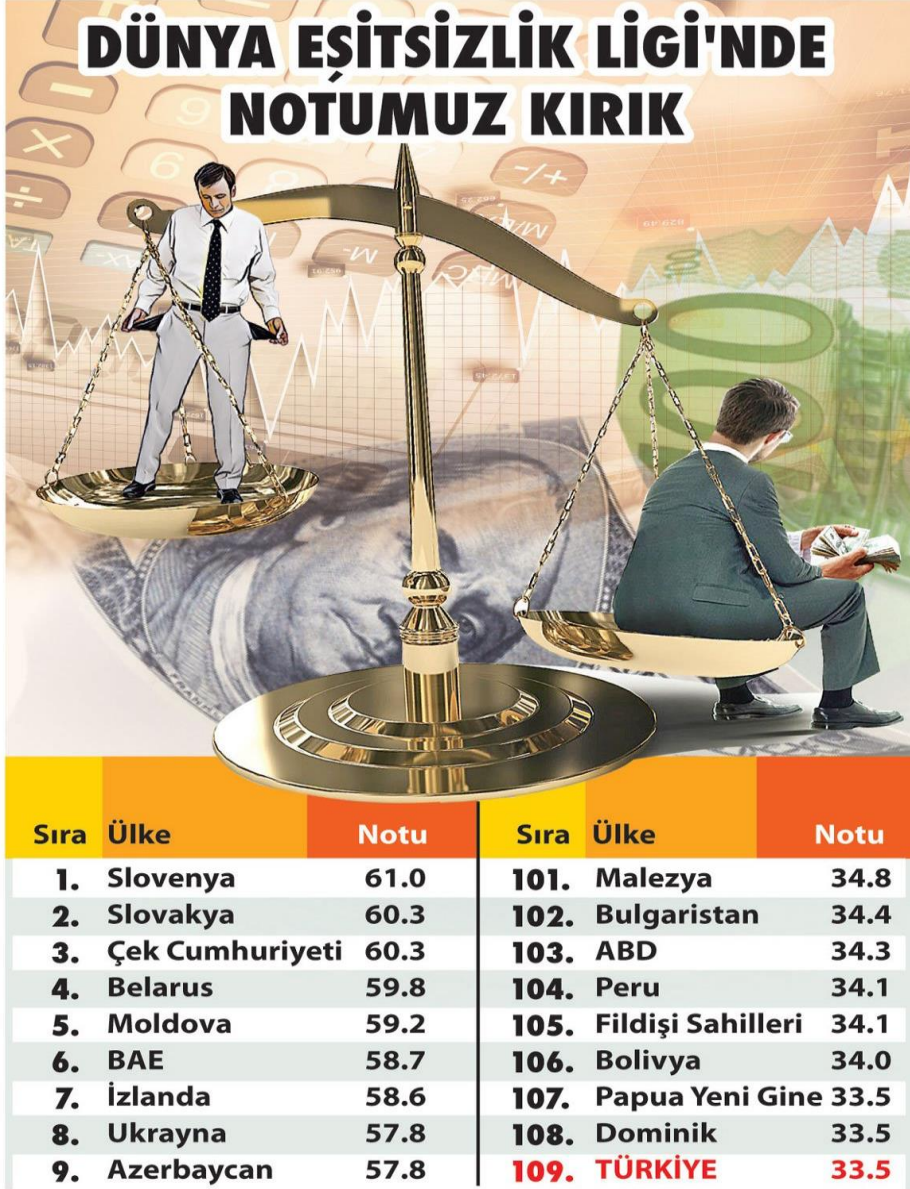
Türkiye'de gelir dağılımı hızla bozulurken, ülkemiz gelir eşitsizliğinde dünya sıralamasında en dibe doğru düşüyor. Londra Merkezli World Economics'in yaptığı çalışmaya göre Türkiye'nin gelir eşitsizliğinde aldığı not 100 üzerinden 33.5. Bu notu alan 2 ülke daha var: Papua Yeni Gine ve Dominik Cumhuriyeti. Slovenya'nın 61, Finlandiya'nın 56.1 notu aldığı sıralamada Türkiye, sadece gelişmiş ülkelerin değil Bolivya, Fas, Senegal, Gabon gibi ülkelerin de gerisinde. Eşitsizlik ligi incelendiğinde görünen o ki Türkiye'nin gelir eşitsizliğinde tek rakibi Arjantin ve Afrika ülkeleri.

World Economics, global yatırımcılara yön göstermek için ülkelerin detaylı ekonomik verilerini işleyen bir araştırma şirketi.

Hazırladığı ve düzenli güncellenen gelir eşitsizliği sıralamasında Gini endeksi baz alınarak en yeni verilerle sıralama oluşturuluyor.

ORTADOĞU'NUN DA DİBİ

Sıralamada Türkiye'yi bulmak için oldukça aşağılara inmek gerekiyor. Avrupa ülkeleri ile fark çok açık, öyle ki Türkiye'nin gelir eşitsizliği konusunda daha iyi olduğu Ortadoğu ülkesi bile sadece bir tane; Suudi Arabistan. BAE, Yemen, Katar, İsrail, Ürdün ve Lübnan Türkiye'den daha iyi nota sahip.

En fakire gelirin sadece yüzde 2.3'ü düşüyor

■ Oxfam'ın Dünya Ekonomik Forumu için yayınladığı rapora göre pandemi sırasında 573 yeni milyarder ortaya çıktı, buna karşılık her 33 saatte bir milyon kişi olmak üzere 263 milyondan fazla insan aşırı yoksulluğa itildi.

■ Türkiye gelir eşitsizliğinin derinleştiği ülkelerden. TÜİK'in henüz yüzde 70'lik enflasyonun etkilerini yansıtmayan son verilerine göre en zengin ilk yüzde 10'luk kesim toplam gelirin yüzde 31.5'ini alırken, en fakir yüzde 10'a toplam gelirin yüzde 2.3'ü düşüyor.

NATO'dan Türkiye açıklaması

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, "Unutmamalıyız ki; hiçbir NATO müttefiki, terör saldırılarından Türkiye'den daha fazla zarar görmemiştir ve başka hiçbir müttefik, Türkiye'den daha fazla mülteciye ev sahipliği yapmamıştır. Bu yüzden oturup ileriye doğru bir yol bulmalıyız. Bunu yapacağımızdan eminim." açıklaması yaptı.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, İsviçre'nin Davos kasabasında düzenlenen "Davos Zirvesi" olarak da bilinen Dünya Ekonomik Forumu'nda (WEF) konuştu.

İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya katılımlarının kolektif güvenliği artıracığını belirten Stoltenberg, Avrupa Birliği-NATO bağını da kuvvetlendireceğini söyledi.

Stoltenberg, Rusya'nın sınırlarında daha fazla NATO üyesi istemediği gerekçesiyle NATO'ya ultimatoluk göndererek bağlayıcı bir anlaşma talep ettiğini anımsatarak, şu ifadeleri kullandı:

"Sınırlarında daha az NATO görmek istedi ve savaş başlattı. Şimdi sınırlarında daha fazla NATO görüyor. İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğine başvuruları tarihi önemde. Türkiye'nin gündeme getirdiği endişeleri ele almanın öneminin de farkındayım.

Unutmamalıyız ki; hiçbir NATO müttefiki, terör saldırılarından Türkiye'den daha fazla zarar görmemiştir ve başka hiçbir müttefik, Türkiye'den daha fazla mülteciye ev sahipliği yapmamıştır. Bu yüzden oturup ileriye doğru bir yol bulmalıyız. Bunu yapacağımızdan eminim."

Stoltenberg, Türkiye'nin ABD, Kanada ve İngiltere ile uzun yıllardır Ukrayna'yı desteklediğini de dile getirdi.

Rusya, Ukrayna'yı işgal ettiğinde NATO'nun buna hazır olduğunu vurgulayan Stoltenberg, doğu kanadındaki mevcudiyete değindi.

Stoltenberg, gelecek ay Madrid'de düzenlenecek NATO zirvesinde, müttefikleri daha tehlikeli ve rekabetçi dünyaya adapte etmek için cesur kararlar alınacağını aktardı.

Çin ve Rusya'ya ekonomik bağımlılık

5G ağlarında Çin teknolojisinin kullanılması ve Kuzey Akım 2 projesine de değinen Stoltenberg, Ukrayna savaşının otoriter rejimlere olan ekonomik bağımlılığın enerji krizi şeklinde görülen büyük kırılganlıklara yol açacağını öğrettiğini belirtti.

Stoltenberg, "Batı ülkeleri güvenliklerini, ekonomik karlara değişmemeli. Ekonomik seçimlerimizin güvenliğimiz için sonuçları olduğunu kabul etmeliyiz. Özgürlük, serbest ticaretten daha önemlidir." diye konuştu.

İsveç ve Finlandiya heyetleri Türkiye'ye gelecek

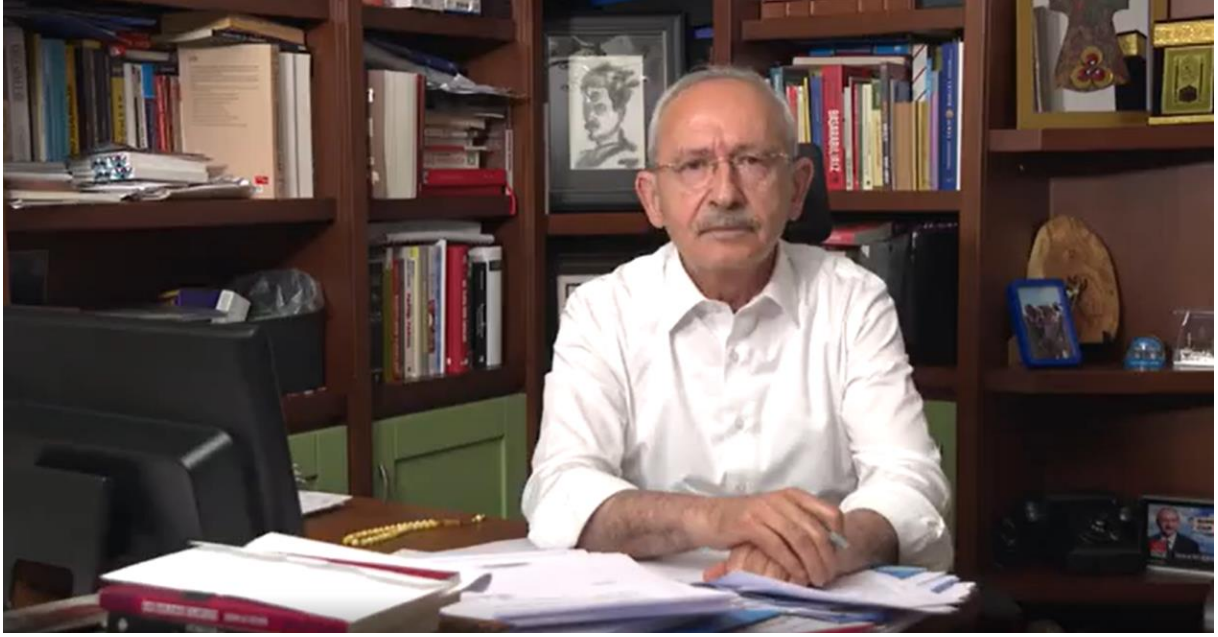
Dışışleri Bakanlığı, İsveç ve Finlandiya heyetlerinin, NATO üyelik başvurularına ilişkin istişarelerde bulunmak için yarın Türkiye'ye geleceğini açıkladı.

Dışışleri Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, İsveç Başbakanlık Ofisi Devlet Sekreteri Oscar Stenström ve Finlandiya Dışışleri Bakanlığı Müsteşarı Jukka Salovaara'nın başkanlığındaki İsveç ve Finlandiya heyetleri yarın Ankara'ya gelecek.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Büyükelçi İbrahim Kalın ve Dışışleri Bakanı Yardımcısı Sedat Önal başkanlığındaki heyet ile Stenström ve Salovaara başkanlığındaki heyetler, İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üyelik başvurularına ilişkin istişareler gerçekleştirecek.

Kılıçdaroğlu 'Kaçış planını açıklayacağım' dediği belgelerden birini açıkladı

CHP lideri Kılıçdaroğlu, saat 22.00'de 'kaçış planı'nı açıklayacağını duyurmuştu. Kılıçdaroğlu yayınladığı videosunda, 'Erdoğan ailesinin ABD'de kurulan bir vakfa TÜRGEV ve Ensar aracılığı ile para kaçırdığını' iddia etti.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, "Akşam 22.00'de bir kaçış planının anatomisini ifşa edeceğim; Erdoğan sakın reddetmeye kalkma, bütün belgeler elimizde" demişti. Kılıçdaroğlu sosyal medyadan beklenen paylaşımı "Onlar kaçacak yer ararken, bizim başka memleketimiz yok. Biz bir yere gitmiyoruz, bu devleti birlikte ayağa kaldıracağız. Başını dik tut sevgili halkım. Sen varsın ve daha iyisini hak ediyorsun. Geliyor mutlu, huzurlu günler!" notuyla yaptı. Kılıçdaroğlu, ABD'de kurulan bir vakfa TÜRGEV ve Ensar aracılığı ile para kaçırıldığını iddia etti.

Kılıçdaroğlu'nun ifadeleri şöyle:

"Sevgili halkım, iyi akşamlar. Öncelikle bugün içimizi yakan haberler aldık. Şehitlerimiz var, evlatlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Ailelerinin, milletimizin başı sağ olsun. Böylesine acı bir günde böyle bir konuşma yapmak, inanın beni üzüyor. Ama bu ülkenin geleceği söz konusu. Bu da benim, ana muhalefet olarak, bir vatansever olarak bir görevimdir.

Bugün grup konuşmamda bürokratlarımıza seslendim. Az da olsa suça bulaşmış olanları, hizmet ettikleri kişiler tarafından hiç umursanmadıklarını söyledim. 'Onların kendilerini kurtarma planlarında siz yoksunuz' dedim. Bekleyin, ülkemizin dürüst, şerefli bürokratlarına selamlar olsun, onların başımızın üstünde yeri var. İktidarımızda onları çok güzel günler bekliyor. Hepsini biliyoruz, duyuyoruz. Allah onlardan razı olsun. Sarı bürokratlar, sizler devleti, kanun dışı talimatlar uygulayarak adeta bitkisel hayata soktunuz. Bu süreçte kendinizi de bitirdiniz."

"AMACIM KOMAYA SOKULAN BU DEVLETİ UYANDIRMAK"

"Öncelikle birazdan açıklayacağım şey, skandallar ile yolsuzluklara dikkat çekmek değildir. Bunların ne olduğunu sağır sultan da biliyor. Amacım, komaya sokulan bu devleti uyandırmaktır. Komaya sokulan bu deviy uyandırmak ve çalışır hale getirmektir. Ama size de bir iyilik yapıyorum sarılar. Sizi bu suç gemisinden indirmek istiyorum. İnin kurtarın kendinizi. Çok geç olmadan, küçük cezalarla kurtulabileceğiniz bir aşamada kurtulun. Çünkü hiç gündemlerinde yoksunuz. Onlar planlarını yapmaya devam ediyor. Çok sayıda paralel hayatları ve paralel planları var."

"KENDİLERİ İÇİN YENİ BİR PENSİLVANYA YARATACAKLAR"

"Bugün ben içlerinden çok vahim birini açıklıyorum. Belgeler elimizde. Para akışlarının hepsi elimizde. Bir vakıf kurduruyorlar Amerika'da. Neden Amerika? Ülkeyi 'Kataristan'a dönüştürenler, Katar'a gider diye beklersiniz ya, biliyorlar orada hukuk yok. İlk uçakla geriye gönderirler bunları. Amerika kanunlarının arkasına gizlenebilirler. Orası hukuk devleti. Hukuksuzlukla yok ettikleri ülkeden hukukla sığınmak için ABD'ye kaçmak istiyorlar. Kendileri için yeni bir Pensilvanya yaratmanın peşindeler."

"PARAVAN BİR VAKIF KURDULAR"

Peki ne yapıyorlar? Paravan bir vakıf kuruyorlar. Başına bir Amerikan vatandaşını koyuyorlar. Ama vakfın asıl yönetimi Erdoğan ailesine ait. Şimdi isim vermeyeyim belki kendileri söyler. Aile içi işlerine karışmayayım. Bu paravan yapının izin çıkarma hakkı kazanması için paraya ihtiyaçları var. Türkiye'den iki vakıf seçiliyor. Öğrenciler için kurulmuş süsü verdikleri vakıflar. Bu vakıfların asıl var olma sebeplerini de bugün öğreneceksiniz. TÜRGEV ve ENSAR... Bu vakıflar başlıyor paraları bir Amerikan vatandaşına göndermeye. 20 milyon dolar, 10 milyon dolar, 20 milyon dolar, 10 milyon dolar... Bir TÜRGEV bir ENSAR... Durmuyorlar...

Para gönderimi listesinin sonu yok, hepsinin dökümleri elimizde. Sevgili halkım, 1 milyar lirayı şıp diye transfer ediyorlar Amerika'ya. ENSAR'cım, TÜRGEV'cim; bu paraları size kim verdi? Siz bu paraları nereden buldunuz? Siz bu paraları neden Amerika'ya sürekli transfer ediyorsunuz? Bu dövizleri neden Amerika'ya taşıyorsunuz? Paralel hayatlar kurma görevini size kim verdi?"

"YENİ İKTİDARIN SİZİ AMERİKA'DA RAHAT BIRAKACAĞINI MI DÜŞÜNÜYORSUNUZ?"

"Gelelim Amerika'ya kaçmaya hazırlananlara. Yeni iktidarın sizi orada rahat bırakacağını mı düşünüyorsunuz? Vallahi çok fena yanılıyorsunuz. Erdoğan çık söyle; bu para gönderttiğin paravanın başında senin ailenden kim var? Ailenden kim alıyor bu paraları karşı taraftan. Çık anlat çekinme."

"İŞTE BU YÜZDEN PARA YOK"

"Son olarak halkın belediyelerine sesleniyorum. Bu paravan derneklerden kurtulmak isteyen evlatlarımıza sahip çıkmak boynumuzun borcu. Bu derneklerden kurtulmak isteyen evlatlarımıza sahip çıkın. Yurtlarınıza alın onlar masum onlar suçsuz. İşte sevgili halkım emekliye bu yüzden para yok. Bu yüzden 1 litre süt 20 lira. Bu yüzden 4 milyon abonenin elektriği kesiliyor. Bu ülkede çocuklar bu yüzden yatağa aç ve karanlıkta giriyor. Bu yüzden ekmek bulamıyor. İnsanlarımız bu yüzden mağdur. Uyan ey halkım artık uyan. Onlar kaçacakları yolun planını yaparken senin gidecek bir yerin yok. Bizim başka memleketimiz yok. Artık uyan ve bize katıl."

AK Parti Sözcüsü Çelik: Kılıçdaroğlu iç kaos oluşturmak istiyor

CHP lideri Kılıçdaroğlu sosyal medyada yayınladığı videosunda 'Erdoğan ailesinin ABD'de kurulan bir vakfa TÜRGEV ve Ensar aracılığı ile para kaçırdığını' iddia etmişti. Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarına AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik'ten tepki geldi. Çelik, "Kılıçdaroğlu iç kaos oluşturmak istiyor" dedi.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, bu akşam sosyal medya hesabı Twitter'dan yayınladığı videosunda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ABD'de kurulan bir vakfa TÜRGEV ve Ensar aracılığı ile para kaçırdığını iddia etti. Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarına AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik'ten tepki geldi. Çelik bir televizyon programına katılarak "AK Parti gereken hukuki girişimleri yapacaktır" dedi.

Çelik, şu ifadeleri kullandı:

"Kılıçdaroğlu iç kaos oluşturmak istiyor. Ortaya attığı iftira FETÖ'nün kampanyası. Dış politikada ne zaman adım atsak, Kılıçdaroğlu devrede. Hükümeti kanunsuzlukla suçluyor. Cumhurbaşkanlığı makamını tehdit etmeye kalkıyor. Kılıçdaroğlu, Türkiye düşmanlarının propagandasını dillendiriyor. Yanıldığı konuların haddi hesabı yok. AK Parti gereken hukuki girişimleri yapacaktır. Sinsi bir faaliyet yürütüyorlar. Bundan sonrasında açıklamalarına itibar edilmemesi gerekiyor."

"Kılıçdaroğlu hani belge açıklayacaktı? Koskoca partilileri böylesine bir iftira kampanyasının parçası haline getirmeye çalışıyorlar. Bunlar zaten kanunlar çerçevesinde olan şeyler. Yurt dışında, öğrencilerle ilgili faaliyetler var. O ülkelerin

açık kaynaklarından, muhtemel FETÖ'cüler almıştır. Bunlara gizli belge diye vermiştir. Bu da arkasına önüne bakmadan daha önce olduğu gibi bu duruma düşmüştür."

"AİLEYE SALDIRIYA KARŞI BİZİM VERECEĞİMİZ TEPKİYİ TAHMİN EDEMEZ"

"Bugün bir tek kaçma planı açıklamıştır. Kılıçdaroğlu, bir kez daha sandığın iradesinden kaçan bir zihniter olduğunu, bir kere daha gerçeklerden, seçilmiş Cumhurbaşkanı ve aile kavramına gösterilmesi gereken gerçeklerden kaçmıştır. Bütün bunlara cevap verimiz, hukuki hakkımızı koruruz. Herkesin ailesi özeldir. Aile üzerinden siyaset yapmaya devam ettikçe hiç ummadığı kadar sert cevap verilir. Eğer siyaseti bu şekil sertleştiriyorsa, aileye saldırıya karşı bizim vereceğimiz tepkiyi tahmin edemez. Burada açık kurumlar üzerinden ölümü göze alan Cumhurbaşkanı'na iftira atarak kaçmak demek, ahlaksızlıktır. Bundan sonra da bize 'niye bu dili kullanıyorsunuz, kutuplaştırıyorsunuz' demesinler. Biz bunun cevabını vermezsek işimizi yapmamış, milletimize karşı görevimizi yerine getirmemiş oluruz."

"HİÇ KİMSE SEÇİLMİŞ CUMHURBAŞKANINI TEHDİT EDEMEZ"

"Hukuki arkadaşlarımız bunları inceliyorlar. Diyor ki "Vakıf kurduruyorlar, neden ABD. ABD'ye kaçmak istiyorlar" diyor. FETÖ'cüler sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinden inanılmaz derecede rahatsız oluyorlar. Buradaki kod budur. "Niçin bunları kurduruyorsunuz" diyor. Buradaki soru şudur: Vatandaşlarımıza sahip çıkan yapılardan FETÖ'nün rahatsız olduğunu biliyoruz. Bu kurumlardan Kılıçdaroğlu, kim ve kimler adına rahatsız olmaktadır? Biz demokratik adap içerisinde, hukuk dairesinde bu mücadeleyi vereceğiz. Hiç kimse seçilmiş Cumhurbaşkanı'na tehdit edemez. Öğrencilere sahip çıkan vakıfları terör örgütü gibi kimse gösteremez."

Faizin ne olacağı seçim tarihine bağlı

Alaattin AKTAŞ

25 Mayıs 2022 Çarşamba

✓Politika faizi artırılırsa ve enflasyona endeksli kağıt çıkarılırsa bu adımlar ekonomik sorunların bir süre daha erteleneceği ve seçimin zamanında yapılacağı anlamına gelir.

✓Ama bakıldı ki sorunlar ne yapılırsa yapılsın hafifletilemeyecek, o durumda tez zamanda sandığı getirme kararı alınır.

✓ Bu yüzden 26 Mayıs 2022, önümüzdeki seçimin ne zaman yapılacağının ipucunu verecek bir tarih olarak görülebilir.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu yarın toplanacak ve faiz kararını açıklayacak. Kurul, kararı “**açıklayacak**”, çünkü görevi bundan ibaret, faizin ne olacağına hiç kuşku yok ki ve ne yazık ki daha yukarıda karar verilecek.

Politika faizi geçen yıl eylül-aralık döneminde dört toplantıda 5 puan indirildikten sonra dört toplantıdır sabit. Bu yılın ilk dört ayında faize dokunulmadı. Geldik beşinci toplantıya...

Hatırlanacaktır; Maliye Bakanı Nebati, aralıktaki indirimden sonra yılın ilk üç ayındaki gidişatı görmek gerektiğini söyleyerek bu dönemde faize dokunulmayacağını işaretini vermişti. Üç aydan sonra nisan da öyle geçti.

Kur korumalı mevduata olan ilgi azalmasa, taze dış kaynak sağlanamasa da en azından çıkış yaşanmamış olsa ve kur bu sayede hala makul sayılabilecek bir düzeyde tutulabilseydi mayıs ayı için de faizde bir değişiklik beklentisi söz konusu olmazdı.

Ama şimdi beklentiler sanki biraz değişmiş gibi... Zihinlerde aynı soru:

“Yarın ne olacak, faizle ilgili ne karar verilecek?”

Bu sorunun yanıtını herhalde yalnızca Cumhurbaşkanı Erdoğan biliyordur.

Ama belki o bile henüz bilmiyordur, yani karar vermemiştir.

Çünkü faizle ilgili olarak yarın ne karar alınacağı, çok büyük ölçüde seçimin ne zaman yapılacağı ile bağlantılıdır.

Seçimin tarihi ise bir erkene alma durumunda en azından bizler için bu aşamada tabii ki meçhuldür.

SENARYOLAR, SENARYOLAR...

Bu köşede 19 Mayıs'ta seçimin tarihine ilişkin ipucu olabilecek iki seçenek üstünde durmuştuk. Temel soru şuydu; seçim zamanında mı yapılır, erkene alınarak bu yılın sonbaharında mı? Seçenekleri hatırlayalım:

- Artık maliyeti ne olursa bize nefes aldırarak bir dış kaynak bulunabilirse kurun çok artması önlenir, hatta bir miktar da gerileme sağlanabilirse şahane olur ve seçime kadar idare edilir. Tabii ki tercih edilen budur.

- Dış kaynak bulunamazsa, yerleşikler de yeniden dövize yönelmeye başlarsa, (nitekim bunun işaretleri alınıyor) bu durumda yol zorunlu olarak kısaltılır, yani seçim öne alınabilir. Çünkü her geçen gün artan olumsuzlukla bir yıl sonrasının ekonomik tablosu bugünkünden kötü olacaktır. En az kötü tercih edilir.

Şimdi ilk seçeneğe hazırlıklarının devam ettiği bilinen şu meşhur enflasyona endeksli bono ya da tahvil ve Merkez Bankası'nın faiz artışını da katmak gerekiyor. Bononun bir yıldan kısa vadeli, tahvilin ise bir yıldan uzun vadeli olduğunu; normalde böyle bir enstrümanın (aslında hiç çıkarılmaması gerekir ya) en az bir yıl vadeli çıkarılması gerektiğini, ancak Türkiye koşullarında vadenin çok daha kısa tutulacağını tahmin edildiğini de belirtelim.

Bono ya da tahvil; amaç ne?

Dış kaynak bulamazsan dövize yönelmeyi önle, hatta daha ötesi dövizden TL'ye geçişi cazip hale getir.

Bu uygulama felaket olurmuş, ülke ekonomisinin temeline yeni bir dinamit yerleştirmekmiş, faizi örtülü biçimde artırmak anlamına gelirmiş... Geçiniz onları, kimin umurunda!

Eğer bu adım atılırsa ya da atılması kesinlik kazanmışsa dışarıdan kaynak bulmaya daha az ihtiyaç duyulacaktır. Böyle bir durumda kur önce bir miktar geriler, ardından yine bir süre yatay gider, döviz kaynaklı artı bir maliyet artışı pek yaşanmaz ve

enflasyonda da mevcut gidişatın ötesinde bir sıçrama olmaz. Bu durumda yarın Merkez Bankası'nın politika faizini artırmak gerekmez, ayrıca seçimin erkene alınmasına da gerek kalmaz.

İKİSİ BİRDEN PEKALA OLUR!

Merkez Bankası'nın yarınki toplantısında faizin yükseltilmesi söz konusu olursa bu büyük olasılıkla enflasyona endeksli bono ya da tahvilden vazgeçildiği anlamını taşır.

Ne var ki ikisi birden de gündeme gelebilir; hem faiz artışına gidilir, hem bu kağıt çıkarılabilir.

Böylece faiz artışıyla kurun tutulması, bu sayede enflasyonun frenlenmesi; yine aynı amaca hizmet edecek yeni kağıdın bütçeye yükünün çok fazla olmaması sağlanabilir.

İKİNCİ SEÇENEK, ERKEN SEÇİM...

İlk seçeneğin özü, ekonomik tablonun daha da kötüleşmesini ne yapıp edip önlemek ve 2023 haziranına kadar süre kazanmak. Baz etkisi sayesinde aralık ve ocakta enflasyon da düştü mü ve bu durum sanki fiyatlar gerilemiş gibi satıldı mı, 2023'te şimdikine göre çok daha iyi görünecek bir ekonomik tabloyla sandığa gidilir.

Ama bakıldı ki hiçbir şekilde 2023'e kadar idare etmek mümkün değil. Dövizdeki tırmanış ne faiz artırılarak önlenebilecek, ne enflasyona endeksli kağıtla bu sorun çözülebilecek... Gidişat felaket! 2023'e kadar dayanmaya çalışmak, bir bakıma intihar!

O zaman seçim bu sonbahara çekilecektir.

26 Mayıs'ın önemi

Dolayısıyla 26 Mayıs 2022, yani yarın, Türkiye'nin seçime hangi tarihte gideceğine ilişkin ipucu günüdür.

Faiz artırılırsa ve hele hele bu adım enflasyona endeksli kağıt çıkarılarak desteklenirse, yani ekonomik sorunlar bir yıl daha ertelenirse seçim zamanında yapılacak demektir.

Ama yarın faize dokunulmaz ve kur artışına bir anlamda dur denilmezse ekonomik sorunların daha da büyümesi beklenmeden bu yıl sonbaharda seçime gidilmesi kuvvetle muhtemeldir.

Enflasyonu etkileyen gıda fiyatları konusu

Osman AROLAT

25 Mayıs 2022 Çarşamba

Gıda enflasyonunun frenlenmesi konusunda Reis Gıda'nın kurucusu Mehmet Reis ile sohbetimi sizlerle paylaşıyorum...

Gıda üretimi konusunda eli taşın altında olan sektör temsilcileriyle görüşürken Reis Gıda kurucu yöneticisi Mehmet Reis, "Hububat ve bakliyat üretiminde kuraklık etkili oldu. Tahıl üretimi yüzde 14,3 oranında azaldı. Bu yıl yağışlar geçen yıla göre Ekim/Nisan döneminde daha fazla gerçekleştiği için üretim artışı olacak ve buğday rekoltesi 19-22 milyon tona ulaşacak" derken, iklim değişimine bağlı olarak kuraklığın ülke üretimi üstündeki olumsuz etkisinin bir kez daha altını çizmiş oluyor.

Mehmet Reis'in diğer ürünlerle ilgili tahminleri şöyle:

+Mercimek ve nohutta geçen yıla göre artış bekliyorum.

+Kuru fasulye üretiminde bazı bölgelerde üreticiler kararsız kaldı, mısır ekimine yöneldiler. Bu sene belirsizlik devam ediyor.

+Çeltik ekim alanlarının bir kısmı ayçiçeğine açıldı. Çeltik üretimi geçen yılki düzeyinde olacak.

+TÜİK verilerine göre tarım ürünleri fiyat endeksi Nisan ayında bir önceki yıla göre %118,53 artış gösterdi, bu çok yüksek bir oran.

Reis'in bu noktadan sonra iki önemli saptaması var, yabana atmak mümkün değil. Reis diyor ki "Üreticilerin girdi maliyetleri sürekli artıyor. Döviz artışına bağlı tohum, gübre ve ilaç pahalalanıyor. Yüzde 150 oranında artan gübre desteği yeterli görülmediği için gübre kullanımı azalıyor, verim düşüyor."

İkinci saptaması, en az ilki kadar önemli, aynen aktarıyorum: “Gıda enflasyonunun yükselişini sınırlandırmak için döviz kurunun sakinleşmesine, girdi maliyetlerinin azaltılmasına ihtiyaç var.”

Mehmet Reis, hayati önerilerini şöyle sıralıyor:

1-Tarımsal sulama değiştirilmeli, su verimli kullanılmalı.

2-Enerji, ilaç, gübre ve yem gibi girdilerin ithal bağımlılığı azaltılarak yerli girdi kullanımını artırıcı programlar uygulanmalı.

3-Sürdürülebilir tarım politikasıyla üretim seferberliğine girip, tarladan sofraya yapılması gerekenler art arda hayata geçirilmeli.

41 yıldır piyasanın içinde olan Mehmet Reis’le sohbetimiz çok açık olarak gösteriyor ki, gıda enflasyonu ile mücadelenin yolu, eli taşın altındakilerle önce diyalog kurmak, sonra da önerilerini hayata geçirme.

GÜNÜN SÖZÜ:

Dünyadaki gelişmeler, tarımsal üretimi artırmanın ve gıdada kendine yeterli ülke olmanın önemini artırıyor.

Kılıçdaroğlu, ‘Erdoğan kaçacak’ iddiasını ilk nerede dile getirmişti

CHP Lideri yine büyük bir iddia ortaya attı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kaçış planını açıklayacağını ilan etti.

Yine saat verdi.

Gece 22.00’de “Erdoğan’ın kaçış planının anatomisi”ni açıklayacağını söyledi.

Gece 22.00 olduğunda da o videoyu yayınladı.

ABD OPERASYONU

Kılıçdaroğlu’nun saatler öncesinden ilan ettiği açıklaması TÜRKEN Vakfı’yla ilgili olduğu ortaya çıktı. TÜRKEN Vakfı Ensar ile TÜRGEV’in yurtdışında Türk öğrencilere hizmet vermek için kurulmuş bir vakıf. Ağırlıklı olarak ABD’de faaliyet gösteriyor. Kılıçdaroğlu, bu operasyonu kimin adına çekiyor? Kılıçdaroğlu’nun öne sürdüğü iddiaların Yurter Özcan tarafından ABD’den Türkiye’ye taşındığı söyleniyor. Bu operasyon Kılıçdaroğlu’nun operasyonu değil. NATO’da sorun çıkaran Erdoğan’a ABD’nin yaptığı bir operasyon. Operasyonu Kılıçdaroğlu’nun başlatması sizi yanıltmasın operasyon Made In Pentagon operasyonu.

Kılıçdaroğlu, Erdoğan’ın kaçacağını daha önce de iddia etmişti.

Ne zaman ve nerede?

FETÖ’NÜN KANALINDA

19 Mart 2014 tarihinde.

FETÖ’nün televizyonu STV’de.

STV Ankara Temsilcisi Abdullah Abdulkadiroğlu ile canlı yayında.

Kılıçdaroğlu: Emin olun yurtdışına kaçmaktan başka bunun bir çaresi yoktur. Erdoğan için söylüyorum. Kaçsa da onu bu ülkeye getireceğiz.

Abdullah Abdulkadiroğlu: Kaçmak derken, niye kaçsın?

Kılıçdaroğlu: Kaçacaktır efendim. Yargılanacaktır. Bunun kurtuluşu yok.

Kılıçdaroğlu'nun desteklediği FETÖ'cüler kaçtı ama Erdoğan Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı olarak ülkeyi yönetmeye devam ediyor.

15 Temmuz gecesi Erdoğan darbecilerle mücadele ederken, FETÖ'cü hesaplar da "Erdoğan kaçtı" diye yayınlar yapıyorlardı.

Erdoğan burada ama kaçacak diyenler kaçtı.

Sufle FETÖ'den, söylem Kılıçdaroğlu'ndan.

Zihniyet ise 27 Mayıs darbecilerinden.

'SUDAN'A KAÇACAK' DEMİŞTİ

Kılıçdaroğlu bu iddialarına dün bir yenisini daha ekledi.

Kılıçdaroğlu daha önce de 'Erdoğan'ın kaçacağı' ülkeyi bile ilan etmişti.

26 Mart 2014 tarihinde Denizli mitinginde, Erdoğan'ın Sudan'a kaçacağını öne sürmüştü.

Erdoğan o tarihten sonra ikisi cumhurbaşkanlığı seçimi olmak üzere dört genel seçimi, iki yerel seçimi, bir referandumu kazandı.

Sudan'a falan kaçtığı da yoktur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı.

Kılıçdaroğlu bir de Erdoğan'ın yakınları tarafından Man Adaları'na kaçırılan milyon dolarlardan söz etmişti. Sonra paranın yurtdışına kaçırılmadığı, tam aksine yurtdışından Türkiye'ye getirildiği ortaya çıktı.

Kılıçdaroğlu yüklü bir tazminat ödemeye mahkûm oldu.

Bakalım bu iddiaları üzerine ne kadar tazminat cezası ödemeye mahkûm olacak. çünkü bugünden tezi yok Cumhurbaşkanı Erdoğan kendisi hakkında yüklü bir tazminat davası açacak.

27 MAYIS'TA 'UÇAK DOLUSU ALTINLA KAÇACAKLAR' İDDİASI

Bu tarz aslında yeni değil.

Biz bunu nereden hatırlıyoruz?

27 Mayıs darbecilerinden.

27 Mayıs gecesi Eskişehir Örfi İdare Kumandanlığı Tebliği:

“Ankara’da bütün hükümet erkânı ve Demokrat Parti başkanları yabancı memlekete kaçarken yakalanmışlardır. Beraberlerinde 12 uçak dolusu altın mücevherat ve parayı kaçırmakta iken yakalandılar.

Sabık Başbakan Adnan Menderes ve sabık Cumhurbaşkanı Celal Bayar, askeri kumandanlık tarafından tevkif edilmiştir.”

Bu iddiayı ortaya atan darbeciler sonunda Menderes'i astılar, idam ipinin ve celladın parasını ise Menderes'in ailesinden tahsil ettiler.

Devir değişse de zihniyet değişmiyor.

ABD BÜYÜKELÇİSİ KİMİN İÇİN KULİS YAPIYOR

CHP'nin Maltepe mitingi öncesinde ABD'nin Ankara Büyükelçiliği vatandaşlarına yönelik provokasyon uyarısında bulunmuştu.

CNN Türk yayınında, “ABD bir provokasyon yapmazsa kimse yapmaz. Görün bakın CHP mitingi de en ufak bir olay çıkmadan bir karnaval havasında geçecek” demiştik. Öyle oldu.

Maltepe mitinginin teması Kılıçdaroğlu’nun CHP’nin cumhurbaşkanı adaylığını ilan etmektir. Kılıçdaroğlu’nun cumhurbaşkanı adaylığına karşı olan ABD ise mitinge yönelik provokasyon uyarısıyla aslında Kılıçdaroğlu’na karşı operasyon yapıyordu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’a güven mektubu sunduktan sonra 26 Ocak’ta ilk ziyaretini Ekrem İmamoğlu’na yapan ABD’nin Ankara Büyükelçisi Jeff Flake, Kılıçdaroğlu’nu ise 13 Nisan’da yani 4 ay sonra ziyaret etti.

Büyükelçi Flake, CHP mitingiyle ilgili provokatif paylaşımından sonra kimi ziyaret etti? İlk mesai gününde İYİ Parti ile HDP’yi ziyaret etti. Akşener’le, HDP Eş Genel Başkanları Pervin Buldan ve Mithat Sancar’la görüştü.

Bir önceki ABD büyükelçisi ise Türkiye’den ayrılacağı dönemde, 1 ay içerisinde Akşener’le 4 kez görüşmüştü. Bunları alt alta niye sıraladım...

ALTI AÇIDAN

ABD’nin Ankara Büyükelçisi Flake’in merkezinde yer aldığı hareketliliğin tek nedeni var, o da cumhurbaşkanlığı seçimi.

1- ABD Büyükelçisi, Ekrem İmamoğlu’nun cumhurbaşkanı adaylığı için kulis yapıyor.

2- Kılıçdaroğlu’nun karşısına İYİ Parti ve HDP ile İmamoğlu eksenini oluşturulmaya çalışılıyor.

3- Kılıçdaroğlu ile girilecek seçimde kazanılamayacağına inanılıyor. O nedenle İYİ Parti ve HDP desteğini İmamoğlu’nun arkasına koyarak o cepheyi tahkim etmeye çalışıyor.

4- CHP’deki cumhurbaşkanı adaylığı mücadelesi giderek Kuvay-ı Milliyeciler ile Mandacıların rekabetine dönüşüyor.

5- Kılıçdaroğlu’na, ‘Eğer adaylıkta ısrar edersen Ekrem İmamoğlu, İYİ Parti ve HDP desteğiyle cumhurbaşkanı adayı olur’ mesajı veriliyor.

6- Alevi olduğu için Kılıçdaroğlu’nun kazanamayacağı işleniyor. Kılıçdaroğlu’na, ‘Aday olur seçimleri kaybedersen ömür boyu travma yaşarsın’ diye aba altından sopa gösteriliyor. ‘Sen en iyisi CHP Genel Başkanı olarak devam et’ diye yol gösteriliyor.

Esfender KORKMAZ

Gidişat iyi değil

25 Mayıs 2022 Çarşamba

Merkez Bankası beklenti anketinde; bu sene sonunda TÜFE oranı yüzde 77,92, cari açık 34 milyar dolar, dolar kuru da 17,57 olarak bekleniyor.

23 Mayıs 2022 günü akşamı Sayın Cumhurbaşkanının hükümet adına konuşması, bu tablonun daha da ağırlaşacağını gösterdi. Nedenine gelince; Cumhurbaşkanı vizyonlar saydı ve fakat içini doldurmadı. Suriye, Yunanistan, İsveç ve Finlandiya konusunda tehditkâr konuştu.

Parantez içinde söylemek gerekirse, İsveç ve Finlandiya konusunda Türkiye haklıdır. Ne var ki dış politikada sorunları tehditlerle değil, diplomatik yolla çözmek gerekir.

Mamafih, Cumhurbaşkanı konuştuktan sonra dolar anında artmaya başladı.

Rusya ve Batı arasındaki savaş, Türkiye'nin tarafsız kalmasına imkân vermeyecektir. Eğer erken seçim olmazsa, Türkiye daha zor duruma düşecektir. Ekonomik istikrar daha çok bozulacaktır.

Kaldı ki kriz yaşadığımız halde, hükümet bilerek veya bilmeyerek istikrar önlemi almıyor. Hükümete olan güven kaybı da, ekonomik istikrar sorununu derinleştiriyor.

Bu korku anketlere de yansdı;

Mayıs ayında yapılan 5 anket ortalamasına göre AKP'nin oy oranı kararsızların dağıtılması ile birlikte yüzde 30,94 oldu. MHP'nin oy oranı yüzde 7,32 oldu. Cumhuriyet İttifakı'nın oy oranı yüzde 38,26 oluyor. MHP'nin oy oranı yüzde 7 barajının altına düşebilir. Ancak muhtemelen AKP'nin düşmemesi için bir kısım AKP'li MHP'ye oy verecektir.

Yine Cumhurbaşkanlığı seçimi için, Mayıs ayında 8 anket yapılmış. Bu 8 anket ortalamasına göre; Erdoğan'ın oy oranı, Cumhuriyet İttifakı'nın oy toplamının altında yüzde 37,6 çıkıyor.

Bu kadar soruna rağmen neden AKP'nin oy oranı hâlâ yüzde 30 çıkıyor?

Kadir Has Üniversitesi'nin 2021'de yayınlanan "Türkiye Siyasi Eğilimleri Araştırması"na göre, Türkiye'de kendisini Siyasal İslam olarak tanımlayanların oranı yüzde 8,9'dur. Bu kesim ne olursa olsun, İslam ideolojisini önde tutuyor ve AKP'yi kendi dava partisi olarak görüyor. Bu nedenle her ne olursa olsun, AKP'yi destekliyor.

Bütçede sosyal transferler dışında, hane halkına yapılan yardımlar 1 ve 2 adı altında 2 ayrı kalem var. Bu yardımlar içinde engellilere yapılan yardımlar gibi yerinde yardımlar da var. Ama çoğu AKP'li militanlara, partizanlara yapılan yardımlardır. Bir iş yerinde çalıştığı halde ayrıca her ay bankadan bu yardımlardan alanlar var.

Medyada sık sık yazıldığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinde ortaya çıktığı gibi AKP'li belediyelerden çalışmadığı halde çalışıyor gibi bankamatikten her ay maaş alanlar var.

Bunların normal halde siyasi iktidara "bana iane değil iş yarat" demesi gerekir... Ama demiyorlar. Çünkü muhtaçlar. AKP, halkı önce yoksul ve işsiz bıraktı, sonra para dağıttı. Zorunlu biatçılar yarattı. Ayrıca ideolojik eğitimle, halkın iş isteme bilincini köreltti.

Çıkışımız var mı?

Bir devlet batmaz ve fakat halk sürünür... Venezuela'da örneği var. Önemli olan halkın bilinçli olmasıdır. Bunun için de halkın özgür düşünmesi, medyanın tarafsız olması gerekir. Özgür düşünme ve tarafsız medya ancak demokrasilerde olur.

Bu anlamda 6 parti, sağ-sol demeden demokrasi konusunda ittifakı, umut kapısını genişletti. Öte yandan enflasyon, geçim derdi ve işsizlik, halkın siyasi bilincini de artırdı. İş başa düşünce Türkiye zor dönemlerden çıkmasını bilmiştir.

Eğer erken seçim olursa bu zor tablodan çıkışımız daha kolay olacaktır. Olmazsa 2023 Haziran'ına ulaşmak daha riskli görünüyor. Bu durumda daha çok bedel öderiz.

Barış Pehlivan

İktidarın seçim oyunu

25 Mayıs 2022 Çarşamba

Kaldı 42 gün. Neyi bekliyorlar? 17 Haziran'ı mı?

Seçim yasası değişti. Bu nedenle il ve ilçelerdeki seçim kurulları yeniden belirlenecek. Yüksek Seçim Kurulu (YSK) “6 Temmuz’a kadar halledeceğiz o işi” dedi. Bilinmez bir gün birinci sınıfa ayrılmış hâkimlerin adları kuraya girecek. Çıkan sonuçlara göre seçim kurullarına başkanlar, üyeler ve yedekler seçilecek.

“Bilinmez” dedim ya... Netlik olmayınca söylentiler hızla yayılıyor. İşte onlardan birini, yargı kulislerinde konuşulan ihtimali yazacağım.

17 Haziran Cuma günü Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) Yaz Kararnamesi’ni açıklayacak. O gün çok kapsamlı bir listenin yayımlanacağı ve beş bine yakın yargı mensubunun yerinin değiştirileceği ileri sürülüyor.

İşte bu kararname, adalet komisyonlarında yapılacak seçim kurulu kuralarını da yakından ilgilendiriyor. Zira, bir hâkimin seçim kuruluna girmeye hak kazanması için o il ya da ilçede görevini yapıyor olması gerekiyor.

Kulislerde konuşulan senaryo tam da burada devreye giriyor. Soruluyor ki, ya seçim kurulları kararnameden sonra belirlenirse ne olacak? Öyle ya, bir hâkimin başka yere atanmasıyla, orada görevine başlaması arasında süre geçiyor. “Mehil müddet” denilen bu süreç bazen 15 günü buluyor. O sırada hâkim ne mevcut bulunduğu ne de yeni atandığı ilin veya ilçenin yargı mensubu oluyor. Arafta kalıyor.

Bakın, YSK’nin seçim yasası değiştikten sonra 13 Nisan’da aldığı kararın üçüncü sayfasında ne yazıyor:

“Bir hâkimin, o yer hâkimi sıfatını kazanabilmesi için atanması yeterli olmayıp görev yerine gelerek işe başlamış olması gerekir. Bu nedenle, önceden ataması yapıldığı halde çeşitli nedenlerle atandığı il veya ilçedeki görevlerine başlamamış hâkimlerin, kurullar oluşturulduktan sonra gelerek görevlerine başlamış olmaları seçim kurullarında değişiklik yapılmasını gerektirmez.”

Demem o ki...

Şu sorular tartışılıyor:

Seçim kurullarında görev almaması istenen hâkimler için bir oyun planı mı var? Yaz Kararnamesi'yle yerleri değiştirilip yapılacak kuraya girmeleri mi engellenecek?

Ya da önce seçim kurulları belirlenip kuradan çıkan “*istenilmeyen*” hâkimler Yaz Kararnamesi'yle uzaklaştırılacak mı? Böylece o hâkim hak kazandığı il veya ilçedeki seçim kurulunda görev yapamaz hale mi gelecek?

Kimilerine göre, seçim kurulları çok da hayati önemde değil. Kimilerine göre ise özellikle büyük illerdeki sandık kurullarının oluşumunda ve yapılacak itirazlarda hayati öneme sahip.

Sonuçta, tüm ülkedeki seçim kurullarında görevli 1400 başkan ve üyenin değişiminden bahsediyoruz. Değişimin 6 Temmuz'a kadar hangi gün yapılacağı ve 17 Haziran'daki HSK kararnamesiyle eşgüdümü iktidarın seçim planını daha da netleştirecek.

KAFTANCIOĞLU DA 'İZİNLİ' OLACAK

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, açık cezaevlerindeki hükümlülerin COVID-19 izinlerinin 31 Temmuz 2023 tarihine kadar uzatılacağını açıkladı.

Seçim yatırımı olan ve “*kısmi af*” gibi de okunabilecek bu düzenlemeden **Canan Kaftancıoğlu** da yararlanacak.

Zira, eğer bu izinler uzatılmasaydı...

Aldığı hapis cezasının infazı gereği içeride yatarı olmasa da Kaftancıoğlu dışarıda denetimli serbestlik tedbirlerine uymak zorundaydı. Bu da her hafta belirli günlerde karakola gidip imza atmak, ayda bir de kişisel gelişim seminerlerine katılmak gibi kurallardı.

Yani CHP İstanbul İl Başkanlığı gibi kritik bir koltukta oturan Kaftancıoğlu'na, seçime giden süreçte bir nevi eziyet uygulanacaktı.

Lakin AKP'nin oy kaygısı, arzu etmeseler de İstanbul'daki rakibine de yaradı. Kaftancıoğlu da 31 Temmuz 2023'e kadar denetimli serbestlik tedbirleri konusunda “*izinli*” sayılacak.

25 Mayıs 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Erdoğan Davos'ta yok ama NATO vetosu zirvenin gündeminde

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, 2009 yılına damgasını vuran **"One minute"** çıkışının ardından **"Bir daha da Davos'a gitmem"** demişti. Kendisi Davos'a gitmedi ama vetosu zirvenin ana gündem konusu. Türkiye'nin İsveç ve Finlandiya'ya vetosu hakkında dün konuşan Amerikan Dışişleri Bakanı **Antony Blinken**, **"Türkiye'nin haklı gerekçeleri var, ancak bu sorunun çözümü de Türkiye'den gelmeli"** dedi. Aslında Türkiye'nin çözüm önerisi çok basit. Türkiye'yi bölüp parçalayıp yönetme heveslerinden vazgeçmeleri lazım. Yoksa Türkiye etrafındaki düşmanlara karşı kendini koruyacak güce sahip. Dahası Türkiye'nin aslında NATO'ya da ihtiyacı yok. Yani çözüm önerisi Türkiye'den değil NATO'dan gelmeli. Türkiye'yle birlikte yürümeye devam etmek istiyorlarsa güvenlik endişelerimiz mutlaka karşılanmalı.

BAHÇELİ'NİN NATO ÇIKIŞI

Günün en önemli sözü MHP Grup Toplantısı'nda konuşan **Bahçeli**'den geldi. Türkiye'nin NATO ile yaşadığı sorunların ve müttefiklerin samimiyetsizliğinin farkında olan **Devlet Bahçeli**, konuşmasında, **"Eğer bizim vetomuzu yok sayıp İsveç ve Finlandiya'yı NATO'ya alırlarsa o anda NATO'dan çıkmamız gerekir"** dedi. **Bahçeli** önemli bir çıkış da yaptı: **"Türkiye seçeneksiz değildir. Eğer şartlar içinden çıkılmaz bir hale bürünürse NATO'dan ayrılmak bile alternatif bir tercih olarak gündeme alınmalıdır. NATO'yla var olmadık, NATO'suz da yok olmayız."** **Erdoğan** ve **Bahçeli** ilk kez bu kadar yüksek perdeden NATO eleştirisi yapıyorlar. Bakalım NATO bu mesajı nasıl algılayacak?

KILIÇDAROĞLU, ABD'YE YARANAMADI

Büyükelçi ziyaretleri yine siyaset gündemine bomba gibi düştü. Ankara'daki Amerikan Büyükelçisi **Jeffrey Flake** dün İyi Parti ve HDP'yi arka arkaya ziyaret etti. Her ne kadar inkâr edilse bile Amerikan gözüyle iki partinin de aynı kategoride olduğu ortaya çıktı. Ayrıca siyasi kulislerde **Flake**'in önce CHP'yi ziyaret etmemesi, **"Kemal Kılıçdaroğlu'nun üzeri çizildi"** spekülasyonlarına sebep oldu. Cumhurbaşkanlığı adaylığı dışında gözü bir şeyi görmeyen **Kılıçdaroğlu**, bakalım bu ziyareti nasıl yorumladı, çok merak ediyorum.

İSRAİL'LE YENİ DÖNEM

Türkiye-İsrail ilişkileri 2008 yılındaki İsrail'in Gazze'ye yaptığı saldırılardan bu yana inişli çıkışlı seyrediyor. 2011 yılından bu yana Türkiye, İsrail'le olan diplomatik bağlarının derecesini düşürdü. Şimdi 15 yıl aradan sonra Türkiye bir ilki gerçekleştiriyor. Dışişleri Bakanı **Mevlüt Çavuşoğlu**, aynı gün hem Filistin hem de İsrail'i ziyaret edecek. İsrail'le normalleşmiş bir Türkiye'nin önündeki dış politika engellerinin azalacağını tahmin ediyorum. Tabii normalleşme sadece görüntüde kalmazsa.

MEYDANI BOŞ BIRAKAMAYIZ

Bir de acı haber var: Pençe-Kilit Operasyonu'nda teröristlerle çıkan çatışmada 5 askerimiz şehit oldu, 2 askerimiz de yaralandı. Olaylar üzerine Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**, komutanlarla birlikte sınıra gitti. Türkiye'nin güney sınırındaki güvenli bölgeleri daha da sağlamlaştırıp genişletmesi gündemde. Artık Türkiye başına açılan belalarla sınır ötesinde mücadele etmeyi öğrendi. Meydanı boş bırakırsa birilerinin dolduracağını biliyor.